

ת"פ 27544/02/14 - מדינת ישראל נגד מועין שאמי

בית משפט השלום בירושלים

02 פברואר 2016

ת"פ 27544-02-14 מדינת ישראל נ' שאמי

בפני כב' השופטת דנה כהן-לקח
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מועין שאמי

הנאשם

גזר-דין

רקע

1. ביום 25.12.2014 הורשע הנאשם בהתאם להודאתו, בעבירות אשר יוחסו לו בכתב-אישום מתוקן כדלקמן: נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף לפי סעיף 10(א) בצירוף סעיף 62(1) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה); איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין או החוק); וכן שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

על-פי עובדות כתב-האישום המתוקן בהן הודה הנאשם, ביום 27.8.2011 בסמוך לשעה 16:00, נהג הנאשם בכביש חיים בר לב בירושלים, סמוך לצומת הגבעה הצרפתית, ברכב מסוג ביואיק. לצדו של הנאשם ברכב ישב בנו (להלן: הבן). הנאשם נהג ברכב כאשר אין ברשותו רישיון נהיגה תקף. אותה עת, עברה במקום נידת משטרתית בה נסעו השוטרים גבריאל פיימן וחסן ענתיר (להלן: השוטר פיימן, השוטר ענתיר או השוטרים). כאשר עצרה הניידת ברמזור סמוך לרכב, פנה השוטר פיימן אל הנאשם מבעד החלונות הפתוחים של הניידת והרכב, אמר לנאשם לעצור בצד וסימן לו בידו לעשות כן. הנאשם לא נענה תחילה לדברי השוטר פיימן והמשיך בנסיעה לכיוון מעלה אדומים, אך לאחר שהמשיכו השוטרים בנסיעה אחריו וכרזו לו, עצר את הרכב במפרץ שבצד הדרך. לאחר עצירת הרכב וטרם הגעת השוטרים אליו, ניסה הנאשם להחליף את מקום מושבו עם בנו, כדי ליצור מצג שווה בפני השוטרים לפיו הבן הוא שנהג ברכב. השוטרים, שמצאו את הנאשם כשפלג גופו העליון במושב הנוסע ורגליו עודן תחת מושב הנהג, הוציאו את הנאשם ובנו מהרכב. בהמשך לכך, כאשר ראה הנאשם כי משענת הכסא ברכב נשברה, האשים בכך את השוטרים. לאחר מכן, התקרב הנאשם בצורה מאיימת לעבר השוטר פיימן בניסיון לנגוח בו, אך השוטר ענתיר מנע זאת ממנו. בכל אלה הודה הנאשם, ובגין כך הורשע בעבירות שיוחסו לו.

2. במסגרת הסדר הטיעון ביניהם, הסכימו הצדדים כי המאשימה תגביל עצמה בטיעוניה לעונש של חמישה חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות (בכפוף לחוות-דעת חיובית של הממונה), ואילו בא-כוח הנאשם יהיה חופשי בטיעונו. לבקשת הסנגור, הוריתי על הפניית הנאשם לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר בעניינו. כמו כן, לבקשת

המאשימה, הופנה הנאשם להכנתה של חוות-דעת מטעם הממונה על עבודות השירות.

תסקיר שירות המבחן וחוות-דעת הממונה על עבודות השירות

3. מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם בן 48, נשוי בשלישית ואב לחמישה ילדים. אשתו הראשונה נפטרה במרץ 2014 בעקבות מחלת לב. לדברי הנאשם, מחלתה של אשתו הראשונה ומותה גרם לו לעומס רגשי ותפקודי כבד, והביא לתחושות של חוסר אונים ודאגה לילדיו, דבר שגרם לו להינשא תוך זמן קצר בשנית ובשלישית. לצד זאת, הנאשם התקשה לראות את השלכת הנישואין הנוספים על אשתו הראשונה, עת הייתה בחיים ובעודה מתמודדת עם מחלה סופנית, וכן התקשה לראות את השלכת הנישואין הנוספים על ילדיו.

הנאשם תיאר בפני שירות המבחן ילדות קשה אשר אופיינה במחסור כלכלי וקושי של האם להתמודד עם מות אביו וכן עם מותם של חלק מאחיו במהלך השנים. לדבריו, עזב את לימודיו בגיל 11 ולאחר מכן החל לשוטט ברחובות ואף צרך סמים. שירות המבחן התרשם כי הנאשם גדל בתנאים של עזובה רגשית, פיסית וחינוכית. כיום, הנאשם מתגורר בסילואן עם אשתו השלישית וארבעת ילדיו מנישואיו הראשונים. הוא עובד בעבודות מזדמנות בתחום השיפוצים וזכאי לקצבה מהביטוח הלאומי. בנו מאשתו השנייה מתגורר עם האם בשכם והנאשם אינו מעורב בגידולו. לדבריו, האם אינה מעוניינת בקשר וקיים מאבק בין השניים בנוגע למשמורת.

אשר להתמכרותו לסמים - הנאשם תאר התמכרות ארוכת שנים לסמים על רקע טראומות, קושי ומצוקה. לדבריו, הסמים היוו מפלט ודרך להתגבר על הקשיים שחווה בחייו. בגיל 14 החל להשתמש באופן אינטנסיבי בחשיש ובמריחואנה, ובגיל 16 השימוש נעשה יומיומי. בגיל 17 החל להשתמש בכדורי אקסטזי על בסיס יומי. הנאשם מסר כי השימוש האינטנסיבי בסמים נמשך לאורך שנים, גם כאשר נישא והקים משפחה. הוא סיפר כי בשנים האחרונות, חש שמצבו הבריאותי מתדרדר והחל בניסיונות גמילה. הנאשם ציין כי עשה מספר ניסיונות גמילה עצמאיים, ומעולם לא פנה למכון גמילה. לדבריו, נגמל לפני כעשר שנים באופן עצמאי, השתתף בקבוצת תמיכה (N.A) ואף זכה לתמיכה ממשפחתו. שירות המבחן ציין כי משיחה עם עו"ס אשר טיפלה בנאשם בעבר במסגרת היחידה העירונית לטיפול בבעיות סמים, עולה כי התיק נגנז. למיטב זיכרונה, הנאשם סיים את הליך הגמילה הפיזי, אך לא עבר לאחריו טיפול משמעותי. בתסקיר צוין כי הנאשם מסר שתי בדיקות לגילוי שרידי סם בשירות המבחן, ואלה נמצאו נקיות.

אשר לעברו הפלילי של הנאשם - בתסקיר צוין כי לחובת הנאשם הרשעות קודמות רבות, בעיקר בעבירות סמים ורכוש, וכי הנאשם ריצה מספר רב של עונשי מאסר בפועל. כמו-כן, לחובת הנאשם הרשעות קודמות בגין עבירות תעבורה. הנאשם השליך את מעורבותו הפלילית על היותו מכור לסמים.

בכל הנוגע ליחסו של הנאשם לעבירות בהן הורשע - שירות המבחן עמד בתסקיר על קושי של הנאשם בלקיחת אחריות. שירות המבחן התרשם כי הנאשם מתקשה בהבנת חומרת מעשיו וכן מתקשה בבחינת התנהגותו בעת ביצוע העבירות, תוך נטייה להשליך אחריות על גורמים חיצוניים לו.

ההתרשמות של שירות המבחן היא כי הנאשם פועל מגיל צעיר תוך טשטוש גבולות המותר והאסור, ומתקשה

לראות את הבעייתיות שבהתנהגותו. ניכר כי הוא נוטה לפעול למילוי צרכיו האישיים, תוך קושי לראות את השלכות מעשיו על סביבתו, דבר המתבטא באורח חייו הבלתי יציב לאורך השנים, לצד חיי משפחה וגידול ילדים. בנוסף, ההתרשמות היא כי קיים קושי ביכולת הסתגלות ויציבות במסגרות, דבר הבא לידי ביטוי בכך שבמשך שנים הנאשם עבד בעבודות מזדמנות וכן בכך שבשנתיים האחרונות הנאשם נישא פעמיים. ההתרשמות היא כי חוסר היציבות בא לידי ביטוי כבר בגיל צעיר והתבטא בשוטטות, קושי להתמודד עם מצוקותיו והתמכרות לסמים. כל אלה מהווים **גורמי סיכון** להישנות התנהגות עוברת חוק. לצד זאת, שירות המבחן התרשם כי הנאשם התעייף מאורח החיים העברייני וכי ברצונו להתמקד בחיי המשפחה, בעיקר בעקבות מות אשתו הראשונה, כאשר מאז התגברה תחושת האחריות שהנאשם חש לשלומם ולביטחונם של ילדיו. כפי שעולה מדברי הנאשם, בעשור האחרון אינו משתמש בסמים ומעוניין לנהל אורח חיים נורמטיבי. ההתרשמות היא כי הנאשם משתף פעולה בתהליך האבחון, מגיע לפגישות ולבדיקות לאיתור שרידי סם, שכאמור נמצאו נקיות. כל אלה מהווים **גורמי סיכוי** להימנעות מהתנהגות עוברת חוק בעתיד.

במישור ההמלצה - שירות המבחן שקל את חומרת העבירות, העבר הפלילי של הנאשם, הקושי בנטילת אחריות מלאה מצדו, וכן חוסר היכולת שלו להפיק תועלת מהליך טיפולי. לצד זאת, בחן שירות המבחן את העובדה שהנאשם מבטא רצון לשיקום, לא עושה שימוש בסמים, והחל לפתח יציבות בשנים האחרונות. באיזון בין מכלול השיקולים, וכדי לחזק את הנאשם ברצונו לנהל חיים נורמטיביים, המליץ שירות המבחן להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות וכן מאסר מותנה.

4. יוער כי הדיונים בתיק נדחו, כדי לאפשר לנאשם להתייצב אצל הממונה על עבודות שירות לאחר ששבר את ידו. בהתאם לחוות-דעת ממונה מיום 28.1.2016, נמצא הנאשם כשיר לביצוע עבודות שירות.

טיעוני הצדדים לעונש

5. בא-כוח המאשימה, מר מאיר כהן, טען כי מתחם העונש ההולם את מעשי העבירות בהן הורשע הנאשם, נע מעבודות שירות ועד מאסר בפועל ממש. בנסיבות המקרה דנן, עתר בא-כוח המאשימה להטיל על הנאשם עונש ברף הגבוה של הסדר הטיעון (קרי- 5 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות) וכן מאסר על-תנאי.

6. מנגד, בא-כוח הנאשם, עו"ד נאיל זחאלקה, טען כי מתחם העונש ההולם לעבירות הנדונות נע ממאסר מותנה וקנס, עד מספר מועט של חודשי מאסר בפועל. הסנגור עמד על מכלול הנסיבות לקולא בעניינו של הנאשם, ועתר להסתפק במאסר מותנה, ולא מעבר לכך.

הנאשם עצמו בדבריו לפני ביקש להתחשב במצבו, בהיותו אב מפרנס למספר ילדים.

מתחם העונש ההולם אל מול טווח הענישה המוסכם בין הצדדים

7. בהתאם לפסיקתו של בית-המשפט העליון, במצב בו נערך בין הצדדים הסדר טיעון המבוסס על טווח ענישה מוסכם, על בית-המשפט הגוזר את הדין לקבוע תחילה את מתחם העונש ההולם בהתאם לאמות-המידה הנורמטיביות

שנקבעו בתיקון 113 לחוק העונשין. לאחר מכן, על בית-המשפט לוודא כי הסדר הטווח העונשי המוסכם אינו חורג באופן בלתי סביר ממתחם הענישה ההולמת, וזאת לפי אמות-המידה שנקבעו בע"פ 1958/98 פלוגי נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577 (2002). בשלב האחרון, על בית-המשפט לגזור את הדין בהתחשב בהסדר הטיעון וביתר השיקולים הרלוונטיים לעניין, וזאת מבלי להגביל עצמו בהכרח לשיקולים המנויים בהוראות תיקון 113 לחוק העונשין (ראו: ע"פ 3042/13 חיימוב נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (21.5.2011); ע"פ 5953/13 מדינת ישראל נ' דויד, פסקה 20 (6.7.2014); ע"פ 512/13 פלוגי נ' מדינת ישראל, פסקאות 13-17 (4.12.2013); עוד ראו: עפ"ג (מחוזי י-ם) 30554-11-13 זקן נ' מדינת ישראל (5.2.2014)). בהתאם לכך, אקבע תחילה את מתחם העונש ההולם במקרה דנן. לאחר מכן, אבחן את הסדר-הטווח העונשי המוסכם אל מול המתחם שייקבע, ולאחר מכן אגזור את העונש המתאים.

8. במקרה דנן, אני בדעה כי העבירות בהן הורשע הנאשם מהוות "אירוע" אחד לצורך קביעתו של מתחם ענישה הולמת, בשים לב לזיקה ההדוקה בין המעשים, לרצף הזמנים ולהיות המעשים משתייכים לאותה מסכת עבריינית. נראה כי שני הצדדים לא חלקו על כך בטיעוניהם לפניי. לפיכך, אקבע מתחם עונש הולם אחד לכלל העבירות בגין הורשע הנאשם, וזאת לפי ההסדר הקבוע בסעיף 40ג(א) לחוק העונשין.

9. כידוע, בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם בהתאם לעקרון ההלימה המהווה עקרון מנחה בענישה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירות ובמדיניות הענישה הנהוגה.

כאמור, הנאשם הורשע בביצוע עבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף, שיבוש מהלכי משפט ואיומים. **הערכים החברתיים המוגנים** שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירות הנ"ל עניינם בהגנה על ביטחונם ועל שלמות גופם של המשתמשים בדרך; הגנה על הסדר הציבורי, על ערכי שלטון החוק ועל העוסקים במלאכת אכיפתו; וכן מניעת הכבדה על עבודת רשויות אכיפת החוק.

בחינת **נסיבות ביצוע העבירות** מלמדת כי הנאשם נהג ברכב ללא רישיון נהיגה תקף. כאשר נתבקש על-ידי שוטרים לעצור בצד, התעלם תחילה מבקשתם, אולם לאחר שכרזו לו וביקשו שיעצור, עצר את הרכב. בהמשך לכך, ניסה הנאשם להחליף את מקום מושבו ברכב עם בנו אשר ישב לצדו, וזאת על-מנת ליצור מצג שווא לפיו בנו הוא שנהג ברכב. אולם, הנאשם נתפס בכך והשוטרים הוציאו אותו ואת בנו מן הרכב. אז, האשים הנאשם את השוטרים בשבירת משענת הכיסא ברכב והתקרב לעבר אחד השוטרים בצורה מאיימת, תוך ניסיון לנגוח בו, אולם השוטר הנוסף במקום מנע זאת ממנו. לצד החומרה הגלומה במעשים האמורים הפוגעים בעקרון שלטון החוק ובעוסקים במלאכת אכיפתו, יש לתת את הדעת לכך שהנאשם נהג ללא רישיון נהיגה בתוקף, כך שאין מדובר בנהיגה ללא הוצאת רישיון מעולם ואף אין מדובר בנהיגה בזמן פסילה. כמו כן, בסופו של יום, הנאשם נענה לקריאת השוטרים ועצר את רכבו. בנוסף, אין טענה שהנאשם נקט באלימות פיזית כלפי השוטרים ואף לא נגרם נזק ממשי כתוצאה ממעשיו.

בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מעלה כי בגין עבירה של נהיגה ללא רישיון תקף, נוהגים בתי-המשפט להטיל עונשים הנעים מענישה שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל; דרך עונשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות; וכלה בעונשי מאסר בפועל לריצוי מאחורי סורג ובריח. זאת, לצד ענישה נלווית הכוללת גם פסילה בפועל ו/או על-תנאי

של רישיון הנהיגה (ראו והשוו: רע"פ 7982/13 שגן נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (6.1.2014); רע"פ 6115/06 מדינת ישראל נ' אבו לבן (8.5.2007); ת"פ (מחוזי מרכז) 16319-01-13 מדינת ישראל נ' בן מאיר, פסקה 16 (31.7.2013)). אשר לעבירה של שיבוש מהלכי משפט - בתי-המשפט נוהגים להטיל בגין העבירה הנדונה עונשים הנעים מענישה מוחשית ללא רכיב של מאסר בפועל ועד מספר בודד של חודשי מאסר בפועל (ראו והשוו: ת"פ (שלום י-ם) 28998-04-13 מדינת ישראל נ' אבו נג'מה (18.2.2015), פסקה 6 והאסמכתאות המובאות שם). אשר לעבירה של איומים כלפי שוטרים - בחינת הפסיקה מעלה כי בגין הרשעה בעבירת איומים בודדת כאשר היא מבוצעת כלפי שוטר, ללא פגיעה פיזית וכן ללא שימוש בנשק קר או חם, נוהגים בתי-המשפט להטיל עונשים הנעים מענישה מוחשית ללא רכיב של מאסר בפועל, ועד מספר חודשי מאסר בפועל (ראו והשוו: ת"פ (שלום י-ם) 42086-12-12 מדינת ישראל נ' חדאד (5.1.2014); ת"פ (שלום עכו) 1202-03-12 מדינת ישראל נ' שאהין (28.5.2013); ת"פ (שלום ראשל"צ) 6665-02-11 מדינת ישראל נ' ברזק (20.5.2013)).

10. בהתחשב בערכים שנפגעו; בעוצמת הפגיעה בערכים אלה; במדיניות הענישה הנוהגת; בנסיבות ביצוע העבירות; וכן בעקרון ההלימה המהווה עקרון מנחה בענישה; אני סבורה כי **מתחם העונש ההולם למכלול מעשי העבירות שביצע הנאשם נע מענישה מוחשית משמעותית שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל, ועד 12 חודשי מאסר בפועל.**

11. כאמור, במקרה שלפניי נערך בין הצדדים הסדר טיעון שכלל **טווח ענישה מוסכם**, לפיו המאשימה תגביל עצמה לעונש של 5 חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות (בכפוף לחוות-דעת ממונה), בעוד הסנגור יהיה חופשי בטיעונו. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים; ולאחר שבחנתי את טווח הענישה עליו הוסכם במסגרת הסדר הטיעון, אל מול מתחם העונש ההולם על-פי עקרונותיו של תיקון 113 לחוק העונשין; באתי למסקנה כי הרף העליון של הטווח המוסכם מצוי בגדרי מתחם העונש ההולם. הסכמת הצדדים בעניין זה נראית בעיניי סבירה, ולפיכך לא אחרוג מעבר לרף העליון המוסכם. אשר לעתירת הסנגור להסתפק בעונש מאסר מותנה בלבד - עונש זה מהווה חריגה לקולא ממתחם הענישה ההולמת. לא מצאתי בנסיבות העניין הצדקה לחריגה כאמור.

העונש המתאים

12. **לקולא**, שקלתי את הודאת הנאשם בעובדות כתב-האישום המתוקן ואת נטילת האחריות המתלווה לכך. כמו-כן, שקלתי את נסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם, ובכללן את היותו אב ומפרנס לילדיו. בנוסף, ראיתי לתת משקל לכך שבשנים האחרונות הנאשם שומר על ניקיון מסמים ועושה מאמצים לנהל אורח חיים נורמטיבי ולתמוך בילדיו. בנוסף, נתתי דעתי לחלופי הזמן מעת ביצוע המעשים (כארבע שנים וחצי). אעיר כי חלופי הזמן רובץ לא מעט לפתחה של המאשימה, נוכח עיכוב של כשלוש שנים בהגשת כתב-האישום. אוסיף כי מאז ביצוע העבירות בהן הורשע הנאשם בתיק זה בשנת 2011 ועד היום, לא הורשע הנאשם בביצוע עבירות נוספות (ב"כ המאשימה אישר זאת בטיעונו לפניי).

לחובת הנאשם, עומדים חומרת המעשים ונסיבות ביצועם, וכן הצורך בהשתתפות ענישה ממשית שיהיה בה בכדי להרתיע את היחיד ואת הרבים מפני הישנותם. כמו-כן, זקפתי לחובת הנאשם את עברו הפלילי המכביד, אשר כולל 17 הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות סמים, רכוש ונהיגה בזמן פסילה, בגין ריצה למעלה מ-10 עונשי מאסר בפועל

לתקופות שונות. לצד זאת, נתתי דעתי לכך שהרשעתו האחרונה של הנאשם בפלילים הנה משנת 2008 וכי מרבית העבירות בגין הורשע, בוצעו לפני למעלה משני עשורים. יצוין כי מעיון בגיליון התעבורתי של הנאשם עולה כי לחובתו מספר הרשעות קודמות בעבירות של נהיגה ללא רישיון, כאשר האחרונה הנה משנת 2011. עם זאת, יתר העבירות התחבורתיות בוצעו לפני זמן ניכר.

13. באיזון בין מכלול השיקולים, אני סבורה כי יש להטיל על הנאשם עונש מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, כפי שהמליץ שירות המבחן. נוכח מכלול הנסיבות לקולא, לרבות הזמן שחלף מיום ביצוע העבירות ומאמציו של הנאשם להתמיד בדרך חיים נורמטיבית תוך ניקיון מסמים, אני רואה להטיל על הנאשם עבודות שירות שמשכן מתחת לרף העליון במסגרת הסדר הטווח העונשי שנערך בין הצדדים. אעיר כי המאשימה לא עתרה לעונשי פסילה, ולפיכך נמנעתי מהטלתם.

סוף דבר

14. נוכח מכלול הטעמים האמורים, אני גוזרת על הנאשם כדלקמן:

א. 40 ימי מאסר בפועל, אותם יוכל הנאשם לרצות בעבודות שירות כפי שקבע הממונה על עבודות השירות בחוות-דעתו.

על הנאשם להתייצב לריצוי עונשו ביום 8.6.2016 עד השעה 10:00 במפקדת מחוז דרום, יחידת עבודות שירות, ליד כלא באר-שבע.

מובהר כי על הנאשם לעדכן את משרד הממונה בכל שינוי, אם יחול, בכתובת מגוריו. כמו כן, מוזהר הנאשם כי עליו לעמוד בתנאי הפיקוח ובביקורות הפתע, וכי כל הפרה בתנאי עבודות השירות עלולה להביא להפסקה מנהלית ולריצוי העונש במאסר בין כותלי בית הכלא.

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 45 ימים למשך שנתיים מהיום. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה של נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף או בזמן פסילה; עבירה של איומים; או עבירה של שיבוש מהלכי משפט.

המזכירות תעביר העתק פרוטוקול זה לשירות המבחן למבוגרים וליחידת הממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, כ"ג שבט תשע"ו, 02 פברואר 2016, במעמד הצדדים.